

Innspill til stortingsmeldingen om kvalitet i høyere utdanning

Vi viser til invitasjon om å komme med innspill til stortingsmeldingen om kvalitet i høyere utdanning. HSH vil svare på ministerens invitasjon til å gi innspill til stortingsmeldingen om kvalitet i høyere utdanning gjennom tre hovedpunkt:

1. Profesjonsutdanningenes egenart og det regionale oppdraget
2. Tiltak og virkemidler på ulike nivå
3. Tre eksempler knyttet til de fem faktorene for utdanningskvalitet

Vi viser også til vår [årsrapport](#), som omtaler flere av spørsmålene i invitasjonen.

Profesjonsutdanningenes egenart og det regionale oppdraget

Mens strukturen for gradsgivende studieprogram er relativt lik, er innhold, rammevilkår, studentmasse og studentsammensetning svært forskjellig på tvers av studieprogrammene. Til sammen innebærer disse ulikhetene at alle studieprogram har sin egenart. Ulikhetene gir både fordeler og utfordringer i kvalitetsutviklingen av studieprogrammene. Dynamikken og forskjellene er utslagsgivende for at vi skal lykkes med å løse fremtidige utfordringer. Samtidig legger de føringer for hvilke indikatorer og system for kvalitetsutvikling som er relevante.

Alle de fem skisserte faktorene for utdanningskvalitet som er trukket frem i invitasjonen er relevante for å skape en felles forståelse av kvalitet i høyere utdanning. Felles for de fem faktorene og kriteriene i Meld. St. 18 (2014-2015) er likevel at studieprogrammenes egenart i liten grad er utgangspunkt for vurderingen av kvalitet i utdanningen.

Styret ved HSH vil derfor fremheve at kvalitetsutvikling i tråd med hvert enkelt studieprogrammes egenart er helt sentralt for å nå målene i Meld St 7 (2014-2015) *Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2015-2024*. om å styrke konkurransekraft og innovasjonsevne, løse store samfunnsutfordringer og utvikle fagmiljøer av fremragende kvalitet.

Som profesjonshøgskole vil samspill mellom høgskolen/studieprogrammene, samfunnet og myndighetene være helt sentralt for at våre kandidater og vår region skal kunne lykkes også i fremtiden både gjennom å ha nok kvalifisert arbeidskraft og gjennom kvaliteten på de kandidatene som uteksamineres. Arbeidsgiverne må også føle seg trygge på at kandidaten faktisk har det læringsutbyttet han eller hun skal ha. Dette innebærer at ikke alle studenter skal fullføre utdanningen de begynner på.

Det er utfordrende å finne kvantifiserbare indikatorer på om vi lykkes på dette området, noe som gjorde det vanskelig å synliggjøre profesjonshøgskolenes sterke sider gjennom kriteriene i Meld St. 18 (2014-2015) *Konsentrasjon for kvalitet – Strukturreform i universitets- og høyskolesektoren*. HSH ønsker derfor velkommen at samspill med samfunnet er definert som en viktig faktor for utdanningskvalitet. Studentenes læringsutbytte er, som statsråden peker på, et mål på hvorvidt man lykkes på dette området. HSH vil også peke på følgende indikatorer som er relevante:

- Arbeids-, nærings- og samfunnets rolle i utformingen av studieprogramporteføljen på kort og lang sikt
- Struktur for samspill med arbeidslivet på studieprogramnivå
- Markedsandel søknader i nærregion
- Regionalt arbeidslivs tilfredshet med kandidater og studietilbud

- Andel kandidater med arbeid (eller i videre studieløp) etter endt utdanning
- Andel bachelor-/masteroppgaver skrevet i samarbeid med arbeidslivet eller aktive FoU-prosjekt
- Andel studieprogram med praksis som integrert del av utdanningen
- Andel studenter på inn-/utveksling med ulike varighet¹

Tiltak og virkemidler på ulike nivå

NIFU skiller i sitt arbeidsnotat *Indikatorer på kvalitet i høyere utdanning*² mellom fire bruksområder for data og indikatorer på kvalitet:

- Styringsinformasjon for myndigheter og institusjonsledelse
- Informasjon til søkere eller allmennheten (foreldre, arbeidsgivere)
- Grunnlag for kvalitetsutvikling ved lærestedene
- Forskningsformål

Styringsinformasjon for myndigheter, institusjonsledelse og allmennheten

NIFU deler videre indikatorene på kvalitet i utdanningen inn i input-, prosess- og output-kategorier. Vi gjenkjenner disse som henholdsvis rammevilkår, startkompetanse, læringsbane og læringsutbytte - grunnsteinene i NOKUTs tilsynsarbeid³. Vi merker oss at de fem faktorene for utdanningskvalitet dere har identifisert i all hovedsak retter seg mot studentenes læringsbane og læringsutbytte. Dette er positivt fordi det i større grad viser verdiskapningen som skjer i institusjonene, både gjennom institusjonens og studentenes innsats. Dette skiller seg fra kriteriene som var angitt i Meld St. 18 (2014-2015) *Konsentrasjon for kvalitet – Strukturreform i universitets- og høyskolesektoren*, som i større grad rettet seg mot rammevilkår og startkompetanse (se vedlegg 1 for nærmere oversikt over hvordan vi opplever at ulike indikatorer fordeler seg).

HSH mener at det er viktig å tydeliggjøre hvilke indikatorer som skal brukes som beslutningsgrunnlag på nasjonalt nivå. Et eksempel er årsverk førstekompetanse som var et sentralt kriterie i strukturmeldingen, men som ikke er definert som et nasjonal styringsparameter. Videre er det viktig at omfanget av indikatorer reduseres, for å ha fokus på de rette tingene. Vi merker oss også dreiningen fra å kombinere kvantitative og kvalitative indikatorer, til utelukkende å bruke kvantitative data som styringsparameter.

Indikatorer og oppfølging av akkrediterte institusjoner må også reflektere en tillit til at godkjente systemer for kvalitetsarbeid gir grunnlag for god kvalitet. Vi håper derfor at kvalitetsmeldingen tydeliggjør forholdet mellom akkreditering og godkjenninger fra NOKUT og styring fra Kunnskapsdepartementet gjennom de ulike kvalitetsindikatorerne vi har pekt på overfor.

For *institusjonsledelsen* er det viktig å ha relevante indikatorer på institusjonsnivå, i tråd med vår egenart og strategiske mål, samt risikobildet HSH står overfor. I tillegg må vi ha et velfungerende kvalitetssystem som fanger opp og følger opp gode og dårlige resultater på emne-, studieprogram-, avdelings-/fakultets- og institusjonsnivå. Dette er både viktig for kvalitetsutvikling ved de ulike studieprogrammene og for å gi god informasjon til søkere og allmennheten.

I HSH har styret derfor indikatorer innenfor de ulike virksomhetsmålene. Disse revideres årlig, i tråd med resultater og endret risikobilde og resultatene presenteres i årsrapporten til Kunnskapsdepartementet.

¹ Mange av inn-/utvekslingsstudentene i studenter med praksis faller utenfor dagens definisjon

² <https://brage.bibsys.no/xmlui/bitstream/handle/11250/2385479/4/NIFUArbeidsnotat2016-3%2802%29.pdf>

³ <http://www.nokut.no/Hva-blir-studentenes-bane#.VyG0QeaJrQ5>

I tillegg forelegges høgskolestyret oppsummeringer av andre nasjonale rapporter og indikatorer – slik som søkertall, studiebarometeret og tilstandsrapporten. Det har vært en stor utvikling i datagrunnlag, bruk og oppmerksomhet rundt disse de senere årene. Fra HSHs ståsted hadde det vært en stor fordel om institusjonene hadde fått innsyn i våre resultater noen dager før offentliggjøring av resultatene, for å kunne svare allmennheten (som for eksempel media, ansatte, studenter og regionen) om status og tiltak for kvalitetsutvikling på en god måte på det tidspunktet dataene blir offentliggjort⁴.

Samtidig som det er helt sentralt at kvalitetssystemet sikrer god kvalitet, er det viktig å arbeide for at kostnaden ikke skal overstige nytten. Vi ønsker derfor velkommen at fokuset dreies fra kvalitetssikring til kvalitetsutvikling. Det er i tillegg viktig å peke på at alle indikatorer, akkrediteringer, tilsyn og oppfølgingsaktiviteter fra nasjonalt hold er svært ressurskrevende, ikke bare administrativt, men også faglig. Det er derfor viktig at disse prosessene utformes på en slik måte at de understøtter kvalitetsutvikling og ikke bare kvalitetssikring av studiene.

Grunnlag for kvalitetsutvikling ved lærestedene (studieprogramnivået)

Gode faglærere med høy faglig og pedagogisk kompetanse er svært viktige for god utdanningskvalitet. HSH ønsker derfor velkommen diskusjonen om utformingen av merittering for undervisning.

Det er videre viktig at arbeidet med og rammeverket rundt læringsutbyttebeskrivelsene på studieprogram- og emnenivå gir grunnlag for kvalitetsutvikling. Det er derfor viktig at det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket revideres i tråd med endringene i European Standard Guidelines (ESG) og nasjonale regelverk og retningslinjer. I den sammenhengen vil grunnleggende kunnskap, ferdigheter og kompetanse være viktige å synliggjøre, slik som behovet for digital kompetanse.

Som NIFU peker på i sitt arbeidsnotat er mange indikatorer mest relevante å sammenligne på tvers av studieprogram. Det er derfor viktig for styret ved HSH å få relevant styringsinformasjon på studieprogramnivå for å ha grunnlag for kvalitetsutvikling. Vi ønsket derfor velkommen kravet om programevalueringer i forslaget til forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling § 2-1 (3).

I henhold til vårt kvalitetssystem evalueres alle studieprogram hvert femte år. Disse behandles av høgskolestyret, i tillegg til andre relevante fora på studieprogram- og avdelingsnivå. I evalueringene sammenlignes blant annet indikatorer for studieprogrammet på HSH med sammenlignbare studieprogram ved andre institusjoner. Indikatorene er hentet fra NOKUT-portalen og KD-portalen, i tillegg til HSHs egne kvalitetsindikatorer og de ti kjennetegnene for FoU-basert utdanning (se boksen

HSHs 10 kjennetegn for FoU basert utdanning

1. Alle studieprogram bygger på det fremste innen FoU for sitt fagområde
2. Alle studieprogram er tilknyttet aktive forsknings- og undervisningsmiljø lokalt/ regionalt/nasjonalt og har internasjonale nettverk
3. Alle studieprogram viser en klar progresjon
4. Alle studieprogram har en internasjonal dimensjon
5. For å oppøve kritisk holdning og evne til refleksjon introduseres studentene for vitenskapelig teori og metode tidlig i studieforløpet
6. I alle emner vurderes og benyttes de læringsstrategier og læringsmetoder som gir størst læringsutbytte
7. I alle emner og studieprogram er det tydelig sammenheng mellom arbeidsmåter, vurderingsordninger og læringsutbytte
8. Alle bachelor- og masteroppgaver skrives i tilknytning til (integreerte deler av) FoU arbeid i egen eller samarbeidende institusjon, praksisfelt eller annet arbeidsliv
9. Alle studenter har mulighet til å sette seg inn i det FoU-arbeid som pågår innen eget fagområde ved Høgskolen Stord/Haugesund
10. Høgskolen Stord/Haugesund jobber aktivt fram gode finansieringsordninger og samarbeidsløsninger sånn at utdanningene blir økonomisk og faglig bærekraftige

HSH utviklet i perioden 2011-2014 ti kjennetegn for FoU-basert utdanning som gir rammer rundt diskusjonene om FoU-basert utdanning på institusjons- og studieprogramnivå og er et grunnlag for kontinuerlig kvalitetsutvikling.

⁴ Samordna opptak orienterer oss om søkertallene 4-5 dager før de offentliggjøres. For studiebarometeret og tilstandsrapporten, får vi imidlertid endelig rapport på det tidspunktet der rapporten offentliggjøres.

ved siden av for en nærmere omtale av disse). Vi gjennomfører fokusgruppeintervju med kandidater, faglærere og arbeidsliv og får tilbakemeldinger fra fagfeller. Tidspunktet for evaluering tilpasses blant annet implementering av rammeplaner og andre større endringer i studieplanen, slik at en kan bruke resultatene til videre utvikling av studieprogrammet.

Studieprogrammene blir i tillegg fulgt opp årlig gjennom en kvalitetsrapportering med særlig fokus på studentenes startkompetanse, resultatene i lokalt og nasjonalt studiebarometer og gjennomstrømming og frafall. Rapporteringen består både av kvantitative data på kullnivå og studieledernes vurdering av situasjonen. Rapporteringen følges opp av et notat på institusjonsnivå som fremhever gode eksempler og områder som trenger ekstra oppfølging. Særlig innenfor oppfølgingen av gjennomstrømming og frafall har dette verktøyet vist seg å være nyttig. Det synliggjør når i studieløpet studentene evt. faller fra, hva som kan være årsakene og hvordan tiltak som settes inn fungerer.

Selv om disse aktivitetene først og fremst belyser tiltak, virkemidler og resultater på studieprogramnivå, behandles de også av ledergruppen og/eller høgskolestyret og er viktig del av grunnlaget for utviklingen av HSHs og avdelingenes handlingsplaner. På denne måten blir resultater og tendenser på studieprogramnivå også del av styringen på institusjonsnivå.

3 eksempler knyttet til de fem faktorene for utdanningskvalitet

I vårt arbeid med innspill til kvalitetsmeldingen har fagmiljøene spilt inn mange eksempler på god utdanningskvalitet som kunne ha belyst ett eller flere av spørsmålene i invitasjonen. Vi har valgt ut tre eksempler som alle belyser flere av problemstillingene i invitasjonen:

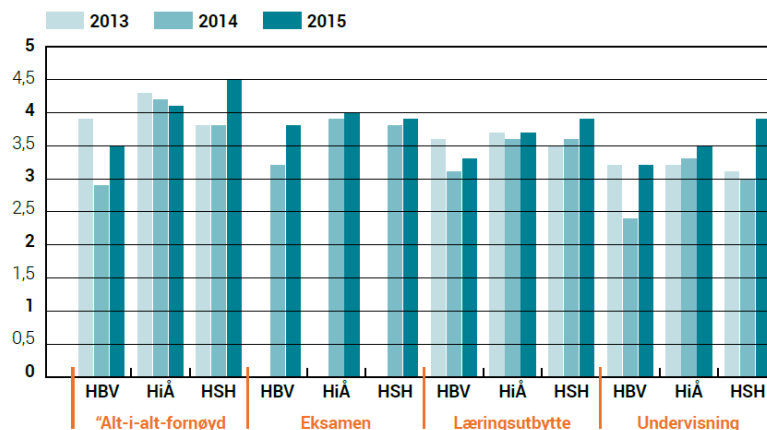
Nautikk – Systematisk kvalitetsarbeid har gitt resultater

Systematisk oppfølging av studentene fra første til siste semester:

1. STUDIEÅR NAUTIKK											
Måned:	August	September	Oktober	November	Desember	Januar	Februar	Mars	April	Mai	
Hensyn	1. SEMESTER, HØST					2. SEMESTER, VÅR					
Faglig	Overnattings- tur Opplæring i studentweb og fronter	Studie- teknikkskurs Kollokvie- grupper Pres. av info, kanaler i HSH Studiekrav	Kollokvie- grupper Studiekrav	Emne- evaluering Kollokvie- grupper Studiekrav	Eksamenspe- riode	Kollokvie- grupper Studiekrav Kullsamling med info og oppfølging av emneval.	Veilednings- tilbud Kollokvie- grupper Studiekrav	Veilednings- tilbud Kollokvie- grupper Studiekrav	Emne- evaluering Kollokvie- grupper Studiekrav Referanse- gruppemøte	Eksamens- periode	
Adm.	Overnattings- tur		Info om eksamen			Kullsamling med info og oppfølging av emneval.	Veilednings- tilbud	Veilednings- tilbud	Info om eksamen		
Sosialt	Overnattings- tur	Kollokvie- grupper	Kollokvie- grupper	Kollokvie- grupper		Kullsamling med info og oppfølging av emneval.	Veilednings- tilbud Kollokvie- grupper	Veilednings- tilbud Kollokvie- grupper	Veilednings- tilbud Kollokvie- grupper		

2015: Norges mest fornøyde nautikkstudenter:

Nautikk har hatt en jevn økning i tilfredsheten fra 2011 til 2015. Dette gjenspeiles også i det nasjonale studiebarometeret, der HSH i 2015 hadde de mest fornøyde nautikkstudentene i landet:

“ Jeg føler at lærerne lytter til tilbakemeldinger og tar mange av disse til etterretning. De er jevnt over dyktige pedagoger og engasjerende i sin fremtreden.

“ Studieprogrammet er veldig bra satt opp. Man får bruke og teste sine kunnskaper innen navigasjon på simulator, og man får utfordret seg selv når man står ovenfor problemer som man kan støte på i det virkelige liv.

1. semester: Tur til Utsira for å bli kjent med hverandre og fagmiljøet, avklare og avstemme forventninger

2.-5. semester: Kullsamlinger for å diskutere resultater og hvordan tilbakemeldingene følges opp.

6. semester: HSH har en samarbeidsavtale med rederier, arrangerer karrieredag og felles intervjudager for kadett plasser

Ingeniør: Bacheloroppgaver knyttet til arbeidslivet

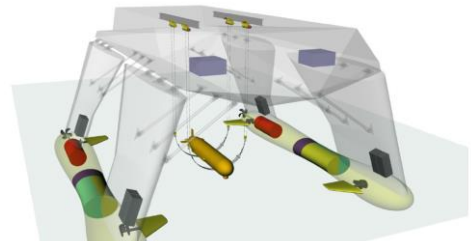
HSBs kjennetegn for FoU-basert utdanning ble utviklet i 2012 og 2013. De inngår som del av HSHs FoU-I-strategi for perioden 2014-2017. Ett av HSHs ti kjennetegn for FoU-basert utdanning er at alle bachelor- og masteroppgaver skrives i tilknytning til (integrerte deler av) FoU arbeid i egen eller samarbeidende institusjon, praksisfelt eller annet arbeidsliv. Alle HSHs bacheloroppgaver innenfor maskin-, HMS- og branningeniør ved HSH er knyttet direkte til arbeidslivet. Studentene har både intern og ekstern veileder og er knyttet til et firma når de gjennomfører oppgaven⁵:

Bachelorprosjekt Våren 2016 branningeniør						Ajour: 14.04.2016	
OVERSIKT						Ant. Stud.:	23
						Ant. Grupper:	10
Gruppe	Navn	Oppg.Tittel	Intern veileder	Ekstern veileder	Ext. Veil/Firma		
B01		Brann i toløpstunnel med tett rushtrafikk					
B02		Sammenheng mellom fuktighet i treverk og tiden til overtenning					
B03		Egenskaper til 3-lagsvinduer ved brannpåkjenning					
B04		Brann i føringsflåte og generell beredskap					
B05		Evakuering av tunnel; Nødvendigheten av evakueringsrom i Norske tunneler.					
B06		Røykventilasjon i undersjøiske tunneler					
B07		Numerical study of downscaling the Runehamar tunnel fire test					
B09		Rømning / isolasjon ventilasjonskanaler					
B10		Utvikling av metode for valg av aut. Slokkanlegg					

Samspeilet med arbeidslivet i utvikling, gjennomføring og oppfølging av studentenes bacheloroppgaver gir effekter både gjennom studentenes læringsutbytte og resultatene av studentenes FoU-arbeid. I tillegg til at HSH kårer beste bacheloroppgave ved ingeniør, deles det ut 20 000,- til beste brannoppgave, i samarbeid med Firesafe, og de to beste oppgavene med relevans for den petromaritime næringen belønnes med 10 000,- kr hver under Subsea Operations Conference.

Alternative energisystemer for ubemannet overflatefartøy (USV) med tilhørende autonome undervannsfarkoster (AUV) (2015) (Torbjørn Egeland-Eriksen og Stian Melkevik).

Prosjektet ble gjennomført i samarbeid med blant annet Polytec (ekstern veileder), MIT og Toyota. Resultatene ble blant annet referert til i den eksterne veilederens presentasjon på Transatlantic Science Week i 2015.

Brannseksjonering av AutoStore (2012) (Anders Høyum og Anine Kalmo Larsen): Studentene utviklet en løsning for brannslukking og brannskillevegger i samarbeid med Hatteland. Løsningene ble testet ut i ulike land og er godkjent.

Brann i elektrisk bil (2013) (Siril Agerup og Lisa Blikeng)

Opgaven handlet om hvordan et litium-ion-batteri oppførte seg under brann og laget prosedyre for brannvesenets håndtering av denne typen branner. Studentene gjennomførte blant annet forsøk med representanter fra Peugeot, forsikringsselskapet og brannvesenet til stede og presenterte sitt prosjekt på konferanse ved Danmarks Tekniske Universitet.

⁵ Vi har her valgt å ikke ta med navn på studenter og veiledere

Undervegs – forskerkonferanse for og av studentene på lærerutdanningene ved HSH

UNDERVEGS er en åpen forskerkonferanse som arrangeres for og av grunnskolelærerstudentene og barnehagelærerstudentene ved HSH. Konferansen er den første i sitt slag i Norge og skal være en lærings- og formidlingsarena for forskning og utvikling (FoU) i utdanningen. I 2016 ble konferansen arrangert for sjette gang og nytt av året var at også barnehagelærerstudentene var med som arrangører og deltakere. I tillegg til eksterne innlegg, inkluderer programmet bachelorstudenters, masterstudenters og forskeres framlegging av egne forsknings- og utviklingsprosjekt.

Den årlige konferansen arrangeres i uke 17 og går over to dager. Innhold knyttet til læreryrke og forskning vektlegges. Temaene varierer fra år til år: *Ferdigheter for fremtiden, Lærelyst, En skole for fremtiden, En skole for alle, De usynlige barna og Trygge barn: Hvordan går det?*

Ideen om en studentdrevet FoU-basert konferanse kom opp ved starten av de nye grunnskolelærerutdanningene i 2009, som del av prosjektet "Institusjon, region og samfunn". Dette var særlig relatert til punktet "Skolen i samfunnet" i Stortingsmelding nr. 11 (2008-2009) Læreren – rollen og utdanningen.

Intensjonen er at *konferanse som metode* brukes systematisk for å ivareta progresjon og kunnskapsutvikling slik at studentene øves i å ha forskerblikk på eget studium og framtidig yrke, og utvikle kritisk og analytisk holdning til forskning. På denne måten integreres studentene i det akademiske fellesskapet, med en progresjon i ansvar og oppgaver, tilpasset hvor de er i studieløpet.

Studentene gir tilbakemeldinger om at opplever konferansen som lærerik, interessant, men også krevende:

"Eg meiner at innhaldet i konferansen er relevant, men organiseringa blir tidkrevande og litt utanfor studiet"

"Det er svært relevant for utdanninga mi. Eg har fått eit heilt nytt syn på profesjonen"

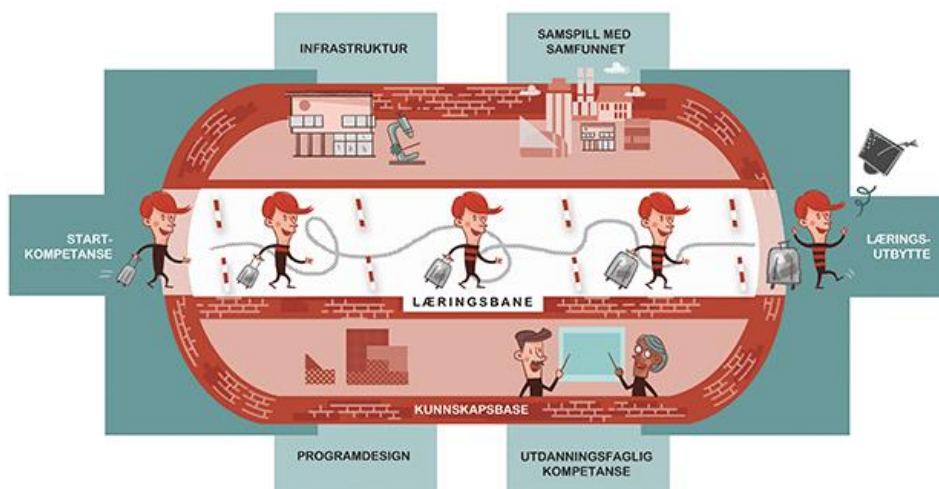
Vedlegg 1 HSHs innspill til kvalitetsmeldingen

Mål og indikatorer for kvalitet i høyere utdanning

Mål og indikatorer for kvalitet i høyere utdanning er blant annet definert gjennom

- Overordnede mål i Meld St 7 (2014-2015) *Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2015-2024*¹
- Kriteria i Meld St. 18 (2014-2015) *Konsentrasjon for kvalitet – Strukturreform i universitets- og høyskolesektoren*²
- KDs styring av utdanningssektoren - Nasjonale styringsparametere, sektoranalysen, rapport og planer og budsjetterapporter³
- NOKUTs tilsynsarbeid - Læringsbane⁴ - NOKUT-portalen⁵
- Studiebarometeret⁶
- Kandidatundersøkelsen⁷
- SSBs analyser av gjennomføring på normert tid
- Faktorer for utdanningskvalitet i invitasjon om å komme med innspill til stortingsmeldingen om kvalitet i høyere utdanning:

Dersom vi bruker NOKUTs læringsbane for å strukturere indikatorene/kriteria i Meld St. 18 (2014-15) *Konsentrasjon for kvalitet – Strukturreform i universitets- og høyskolesektoren, de nasjonale styringsparametrene*, NOKUT-portalen og faktorene for utdanningskvalitet i invitasjon om å komme med innspill til stortingsmeldingen. Finner vi følgende:

1

<https://www.regjeringen.no/contentassets/e10e5d5e2198426788ae4f1ecbbbbc20/no/pdfs/stm201420150007000dddpdfs.pdf>

2

<https://www.regjeringen.no/contentassets/86d1e31e78b44de6a3a15e913b092bf4/no/pdfs/stm201420150018000dddpdfs.pdf>

³ <http://dbh.nsd.uib.no/styringsdata/>

⁴ <http://www.nokut.no/Hva-bliir-studentenes-bane#.VxTHxOaJRQ4>

⁵ <http://www.nokut.no/NOKUT-portalen>

⁶ <http://www.studiebarometeret.no/no/>

⁷ <http://www.nifu.no/forskning/kandidatundersokelsen/>

1) Startkompetanse/Input

- a. Kriterie i Meld St. 18 (2014-2015) *Konsentrasjon for kvalitet – Strukturreform i universitets- og høyskolesektoren:*
 - i. Søkning
- b. Indikatorer i NOKUT-portalen

Karakterpoeng blant nye studenter
Konkurransespoeng blant nye studenter
Kvalifiserte førstevalgsøkere per studieplass
Studentopptak
Andel egne mastergradsstudenter

2) Læringsbane/Prosess

- a. Kriterie i Meld St. 18 (2014-2015) *Konsentrasjon for kvalitet – Strukturreform i universitets- og høyskolesektoren:*
 - i. Internasjonal orientering
 - ii. Tidsbruk
- b. Indikatorer fra NOKUT:
 - i. NOKUT-portalen

Registrerte studenter
Kvinneandel - studenter
Studenter (heltidsekvivalenter) per faglig årsverk
Studentutveksling - andel innreisende
Studentutveksling - andel utreisende

- ii. Studiebarometeret

c. Nasjonale styringsparameter

Andel studenter på bachelorutdanning som gjennomførte på normert tid (%)
Andel studenter på masterutdanning som gjennomførte på normert tid (%)
Andel utreisende utvekslingsstudenter Erasmus+ av totalt antall studenter

- d. Faktor for utdanningskvalitet fra invitasjon om å komme med innspill til stortingsmeldingen om kvalitet i høyere utdanning:
 - i. Aktiviserende og varierte læringsformer
 - 1. Gi gode tilbakemeldinger, legge til rette for FoU-basert utdanning og bruke teknologiske nyvinninger til å fornye undervisningen
 - 2. Gi innsikt i innovasjon og hvordan kunnskap fra ulike fag må virke sammen for å løse problemer i praksis
 - ii. Studentutveksling
 - iii. Engasjere og motivere for at studentene bruker tid på studiene (60 stp = 1500-1800 timer)
 - iv. Integrering av studentene i det akademiske fellesskapet
 - 1. Utbre forståelse for vitenskapelige og kunstneriske metoder og resultater (studentene har innsikt i praksiser som kjennetegner vitenskapelige ansattes virke)

2. Studentene ses på som en ressurs også i forskningen (trekkes inn på laboratoriet eller i feltarbeid og bidrar i reelle forskningsprosjekter)

3) Læringsutbytte/Output

- a. Kriterie i Meld St. 18 (2014-2015) *Konsentrasjon for kvalitet – Strukturreform i universitets- og høyskolesektoren:*
 - i. Gjennomføring
- b. Indikatorer fra NOKUT:

Nye studiepoeng per student (heltidsekvivalent)

Strykprosent

Andel eksamenskarakterer A + B

Ferdige kandidater

Inngåtte (nye) doktorgradsavtaler

Doktorgradsavtaler totalt

Kvinneandel - doktorgradsavtaler

Andel egenfinansierte doktorgradsavtaler

Avlagte doktorgrader

Stipendiatenes bruttotid brukt på fullføring

- c. Faktor for utdanningskvalitet fra invitasjon om å komme med innspill til stortingsmeldingen om kvalitet i høyere utdanning:
 - a. Karaktergivning som gjenspeiler et adekvat faglig ambisjonsnivå
 - b. Kunnskaper, ferdigheter og holdninger som er relevante for arbeidslivets behov og som kan tilhøre nye ideer. God kobling med praksisfeltet. Evne til kritisk tenkning, til kreativ problemløsning, innovasjon, samarbeid og kommunikasjon over grenser, faglige så vel som kulturelle og geografiske og til etisk refleksjon. I samspill med solid fagkunnskap.

4) Kunnskapsbase (skape en kvalitetskultur og en tydelig utdanningsledelse) - (Input - rammevilkår)

- a. Infrastruktur
- b. Samspill med samfunnet
 - i. Faktor for utdanningskvalitet fra invitasjon om å komme med innspill til stortingsmeldingen om kvalitet i høyere utdanning:
 1. På overskriftsnivå
 - ii. Kriterie i Meld St. 18 (2014-2015) *Konsentrasjon for kvalitet – Strukturreform i universitets- og høyskolesektoren:*
 1. Samspill og samarbeid
- c. Programdesign
 - i. Faktor for utdanningskvalitet fra invitasjon om å komme med innspill til stortingsmeldingen om kvalitet i høyere utdanning:
 1. Godt oppbygde studieprogram med en indre sammenheng som kan sikre god progresjon
 2. Forankring av kvalitetsarbeid i overordnede strategier og reelle konsekvenser for prioritering av ressurser som påvirker studienes langsiktige faglige profil og renommé
- d. Utdanningsfaglig kompetanse

- i. Kriterie i Meld St. 18 (2014-2015) *Konsentrasjon for kvalitet – Strukturreform i universitets- og høyskolesektoren*:
 1. Årsverk i førstestillinger
 2. Eksterne forskningsinntekter
 3. Publisering
 4. Størrelse på doktorgradsutdanningene (ikke relevant for HSH)

- ii. Indikatorer fra NOKUT:

Doktorgradsavtaler: veiledningskapasitet

Faglige årsverk (inkl. stipendiater) totalt

Årsverk i rekrutteringsstillinger

Kvinneandel - faglige årsverk

Andel fast ansatte

Andel førstestillingskompetente årsverk

Andel professor- og dosentårsverk

Publikasjonspoeng totalt

Publikasjonspoeng per faglig årsverk

Publikasjonspoeng per førstestillingsårsverk

Forfatterandeler nivå 2 per førstestillingsårsverk

Prosentandel forfatterandeler på nivå 2

- iii. Nasjonale styringsparameter

Andel kvinnelige professorer (%)

Andel kvinnelige dosenter (%)

Andel midlertidig ansatte i undervisnings- og forskerstillinger (%)

Antall publiseringspoeng per faglig årsverk